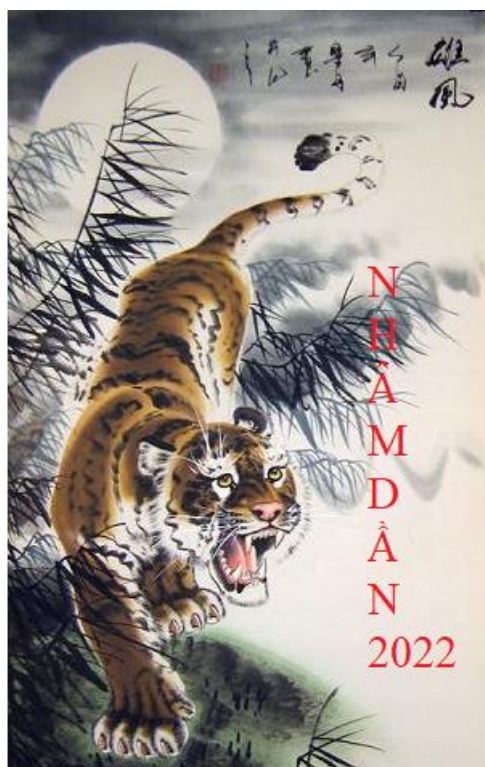

NHÂM DẦN CHÚA TÊ LÊN NGÔI

Trâu kia chưa kịp thả cày.

Cọp ngồi trong bụi để chờ trâu qua

Nguyễn Quý Đại K8

Năm Tân Sửu cũng như năm Canh Tý xảy ra quá nhiều khổ đau cho nhân loại vì dịch bệnh cúm Vũ Hán. Chúng ta hy vọng năm Nhâm Dần đến các nhà khoa học thế giới không chế được dịch bệnh, để nhân loại có đời sống thăng hoa trở lại. Theo thời gian có sự liên hệ 12 cung Hoàng Đạo cần phải nói đến Ngũ Hành là: Kim, Mộc, Thủy, Hỏa, Thổ. Người Tây phương tính theo chu kỳ sao Jupiter (木星 Mộc tinh) quay quanh mặt trời là 12 năm. Mỗi năm nó xuất hiện ở một phương vị nhất định, nơi đó do một trong 12 con giáp đang trấn giữ. Mười hai con vật được gọi là 12 địa chi tượng trưng cho chu kỳ một năm. Trong số các con giáp này mỗi con vật đại diện 2 giờ đồng hồ trong một ngày 24 tiếng. Con rồng là con vật thần thoại và Tý, Dần, Tỵ, và Thân là những con vật sống hoang dã và thường tránh gặp con người. Bảy con còn lại là gia súc, theo chu kỳ 12 năm thì lại mang tên con vật cũ. Những năm Dần đi qua: 1914, 1926, 1938,

1950, 1962, 1974, 1986, 1998, 2010, 2022...

Đời sống Việt Nam ảnh hưởng nông nghiệp nên sử dụng cả Âm Lịch và Dương lịch. Trong dân gian tính ngày âm theo phong tục: tế tự, lễ hội, ma chay, cưới gả, dựng nhà. Theo Âm lịch ngày 01.02.2022 Dương lịch là ngày Mừng Một Tết năm Nhâm Dần. Hồ đứng thứ 3 trong 12 con giáp lên ngôi.

Hồ trong thiên nhiên

Trên rừng núi Hồ là một trong nhiều loài thú dữ, nhưng Hồ (cọp, hùm) to lớn di chuyển nhẹ nhàng có sức mạnh phi thường, có thể nhảy cao 2 m, dài 8 m nhanh nhẹn, bơi lội giỏi nên được gọi là Chúa Tể Sơn Lâm. Nhưng ngược lại Hồ có trí nhớ rất kém.

Thời xa xưa đời sống con người ở các vùng đồi núi chưa có vũ khí để chống lại Cọp, đành bó tay sợ hãi, làm miếu thờ đôi khi thần thánh hóa gọi Cọp là ông Ba Mươi, Hồ không thích ánh sáng, ban ngày lẩn trốn trong bụi cỏ, lùm cây hay ngủ, khi mặt trời lặn. Hoàng hôn về Hồ thường xuất hiện tìm mồi, mắt rất sáng trong đêm tối có thể thổi miên những con mồi nhỏ bé ăn cỏ như nai, hươu.

Một trăm năm trước trên thế giới có khoảng 100.000 con sống rải rác trên núi rừng, ngày nay Hổ (Cọp) không là mối đe dọa nữa, mà còn bị con người bắt giết lấy xương da, còn lại hơn 5000 con, nhiều loại bị diệt chủng! Quỹ Bảo tồn thiên nhiên Quốc tế (WWF) dự báo rằng, vào năm Dần tới Hổ sẽ biến mất ở tiểu vùng sông Mekong. Như vậy, nếu có những biện pháp mạnh mẽ bảo vệ môi trường, không phá rừng thì đời sống của Hổ sẽ còn tồn tại trong môi trường hoang dã. Cọp đứng chi thứ 3 trong 12 con giáp nên gọi là Dần 寅, giờ Dần chỉ thời gian từ 3 đến 5 giờ sáng. Cọp nay còn nhiều hay ít, hình ảnh và truyền thuyết về loài Cọp vẫn nằm trong tâm tỳ và văn hóa các dân tộc Á Đông.

Phân loại Hổ trong đời sống và khoa học

Giới (regnum), Animalia động vật
Ngành (phylum), Chordata loại có xương sống
Lớp (class), Mammalia động vật có vú
Bộ (ordo), Carnivora động vật ăn thịt
Họ (familia), Felidae họ mèo
Chi (genus), Panthera Beo báo

Hổ lớn nhất trong họ nhà mèo, nhưng có nhiều loại Hổ có một số đặc trưng khác nhau. Đuôi dài giúp nó quân bình thân thể khi leo lá lúc rượt bắt mồi, râu dài giúp nó tìm mồi, đánh hơi như mèo. Hổ đực trọng lượng nặng từ 150 đến 310 kg và Hổ cái từ 100 đến 160 kg. Hổ đực dài từ 2,6 đến 3,3 m Hổ cái từ 2,3 đến 2,75 m. Trong các loại Hổ, giống Corbetts nhỏ, loại Hổ Amur lớn nhất. Màu của chúng có thể là bất kỳ màu nào trong khoảng từ vàng đen đỏ-da cam. Sau tai có đốm trắng, cằm và họng màu trắng, trên ngực, cổ, cũng như phần bên trong của chân màu trắng nhạt. Bộ lông có nền vàng màu da bò, vàng nhạt có nhiều sọc (vằn) màu đen hoặc màu nâu đen. Đuôi có vòng nâu đen không đều từ trong đến nút đuôi, một biến thể “gen” là Hổ trắng, Mỗi con hổ có một kiểu sọc vằn riêng, những vết sọc giúp chúng ngụy trang tốt trong các đám cỏ và cây bụi thấp, giúp chúng trốn lẫn hình dạng. Vì Hổ không săn mồi theo bầy như sư tử hay có tốc độ của báo cheetah. Hổ là loài mèo sống đơn độc dựa vào khả năng ẩn mình và ngụy trang để tồn tại, các sọc thậm chí khác nhau giữa sáu phân loài hổ. Phân loài hổ Sumatra có các vằn hẹp hơn nhiều so với các loài khác và có nhiều vằn hơn, giúp nó luôn ẩn mình trong rừng rậm rạp.

Các loài hổ khác nhau

**Panthera tigris altaica* Hổ Siberia hay Hổ Amur, còn gọi là Hổ Mãn Châu (Trung Hoa gọi là hổ Đông Bắc 北虎), gần như toàn bộ sống trong những khu vực rất hạn chế của miền đông Nga, ở đó hiện nay chúng được bảo vệ. Trong thiên nhiên có ít hơn 400 con. Hổ Siberia là giống Hổ to con, con đực thường dài trung bình 2,7 mét và nặng khoảng 290 kg, với bộ lông dày và những đường vằn lớn màu vàng nhạt.

**Panthera tigris amoyensis* - Hồ Hoa Nam.南虎, chữ *amoyensis* tên khoa học của nó xuất xứ từ tên địa danh Amoy, còn gọi là Xiamen tức Hạ Môn, đang nằm trong tình trạng nguy hiểm nhất, sẽ tuyệt chủng ...

**Panthera tigris corbetti* - Hồ Đông Dương Indochina-Tiger (còn gọi là hồ Corbet), được thấy ở Việt Nam, Campuchia, Lào, Thái Lan, Myanma, Mã Lai, Trung Hoa. Tại Việt Nam phần lớn hồ đã bị giết để lấy da xương nấu cao hồ cốt

**Panthera tigris jacksoni* Hồ Mã Lai đồng nghĩa: *Panthera tigris malayensis*), tiếng Mã Lai: *Harimau Malaya*, chỉ tìm thấy ở khu vực phía nam của bán đảo Mã Lai.

**Panthera tigris sumatrae* - Hồ này sống ở đảo Sumatra (Indonesia) đảo hoang dã có khoảng 400 đến 500 con.

**Panthera tigris tigris* Hồ Bengal sống trong rừng già và đồng cỏ của Bangladesh, Bhutan, Trung Hoa, Ấn Độ và Nepal. Còn từ 3.000 đến 4.600 con, phần lớn sống ở Ấn Độ và Bangladesh.

Ba loại Hồ đã tuyệt chủng:

**Panthera tigris balica* Hồ Bali-Tiger,

**Panthera tigris sondaica* Hồ Java-Tiger

**Panthera tigris virgata* loại Hồ Caspi-Tiger

Hồ sống trong môi trường thiên nhiên có tuổi thọ tối đa 25 năm, phần lớn chỉ sống tới 17 hay 21 năm, tuy nhiên vì nạn săn bắn, môi trường sống rừng bị phá nên không tính được tuổi thọ! Hồ có thể sống thích hợp với thời tiết thay đổi theo từng địa phương nóng +40 hay lạnh -40 độ Celsius, trên núi cao đến 3000m. Mỗi ngày đêm có thể di chuyển 30km, ít hoạt động ở một chỗ trong nhiều ngày, nó thường đi một mình, thích thịt bò, nai, heo rừng... mỗi ngày ăn từ 8 đến 50 kilo, phần thịt còn lại cất dấu một nơi, sau khi ăn nó uống rất nhiều nước và nằm ngủ tối đa của Hồ trong ngày là 18 giờ, Hồ có thể nhịn ăn trong 2-3 ngày, răng nanh của nó có thể dài tới 7,5 cm, răng Hồ còn dính thịt thường được các con công xiá răng, Hồ có mùi hôi vì ăn thịt sống máu còn dính hai bên miệng, râu mép. Bởi vậy râu Hồ rất độc có chất ptomaine, khi săn hay bắt được Hồ, người ta thường đốt râu, sợ người khác lấy râu Hồ bỏ vào bẹ măng sẽ sinh ra loại sâu có phân rất độc tác dụng giết người.

Tuổi trưởng thành của Hồ từ 3-4 năm, mỗi ngày Hồ có thể sex 30 lần, nhưng chỉ đến ngày thứ 4 hoặc thứ 5 là kiệt sức. Nhiều chú còn bỏ ăn mấy ngày liền và tất nhiên là chẳng

thèm đòi hoài đến em Hồ xinh đẹp đang động dục âm ỉ nào nữa. Để phục hồi lại sức khỏe, chàng phải ăn uống, bồi bổ, nghỉ ngơi cả tháng trời.

Điều kém cỏi nhất trong chuyện sex của Hồ, là mỗi lần giao hoan, thường chỉ kéo dài 5-7 giây, lâu lắm thì được nửa phút. Như vậy, so với con người, Hồ còn kém xa về cái khoản dai sức. Đã thế, lượng tinh trùng của nó có vẻ như không được “xịn lắm”, nên ít khi đậu thai trong đợt giao hoan đầu tiên. So với các loài động vật khác, Hồ vào hạng bét về khoản tinh dục. Tuy Hồ là một con vật to lớn, chúng có thể nặng đến 3 tạ, dương vật của nó lại bé xíu, chỉ lớn hơn chiếc đũa một chút. con mèo nặng 3kg và so sánh với hồ nặng 2 tạ thì thấy hai cái bằng nhau. Hồ cái động dục 5 ngày theo chu kỳ 50 ngày, sau thời gian giao phối có chửa kéo dài khoảng trên dưới 100 ngày, sinh từ 2 đến 6 con, mỗi con lúc vừa sinh nặng chừng 900 Gramm đến 1400 Gr dài 40 cm. Từ 4-12 ngày thì mở mắt, 2 hay 3 tuần sau mọc răng sữa, một tháng rưỡi Hồ con bắt đầu ăn thịt. Chúng bú sữa mẹ tới 6 tháng và theo mẹ tập săn mồi từ 2 đến 3 năm. Thời gian nuôi con hồ mẹ không giao phối, tuy nhiên nếu tách hồ con ra, thì Hồ mẹ tiếp tục giao phối sinh đẻ, Hồ mẹ có nhiệm vụ nuôi và bảo vệ con, Hồ đực sống riêng biệt một vùng, và thường tranh dành ảnh hưởng với những con hồ đực khác... Dù là chúa tể sơn lâm nhưng đôi khi cọp cũng bị đàn chó sói tấn công để giành mồi.

Bạch Hồ là loại Hồ lông màu trắng có vằn đen rất hiếm, năm 1951 người ta phát hiện trong rừng của tiểu vương Rewa người ta bắt được 4 chú Hồ con, 3 con màu vàng đặc biệt, một con màu trắng lúc 9 tháng. Con Hồ màu trắng tên là Mohan đem về nuôi dưỡng ở lâu đài Govindgarth, khi trưởng thành, người nuôi cho giao phối với con Hồ lông vàng tên Begun, sinh 4 con cái tên Radha được nuôi lớn cho giao phối với Mohan sinh ra 4 con Bạch Hồ là Raja, Rani, Mohine, Sukheshe. Hồ Radha sinh thêm 4 lứa được 11 con Bạch Hồ. Chính phủ Ấn Độ tài trợ cho việc nuôi dưỡng, các con Bạch Hồ sinh sản nhiều hơn. Ngày nay các con Bạch Hồ ở sở thú hay các đoàn xiếc đều là giống từ Ấn Độ.

Hồ trong lịch sử và văn chương Việt Nam

Giai thoại ngày xưa Tả quân Lê Văn Duyệt (1764-†1832) cùng với sứ thần Xiêm La (Thái Lan) hay Chân Lạp ngồi trên vọng đài xem các võ sĩ đấu với Hồ. Dân chúng chen chúc đứng chung sống hồ cho sứ thần xem. Lê Văn Khôi (?-†1834) mình trần mặc quần cụt, tay cầm dùi heo. Không ngờ gặp con Hồ quá dữ tấn công ngay, ông né mình đánh ra một côn trúng Hồ ngã lăn một lúc rồi tắt thở. Sứ thần Xiêm La tấm tắc khen ngợi, nhưng Tả Quân nổi trận lôi đình truyền đao phủ bắt trói Lê Văn Khôi đem chém, vì theo lệnh đấu với hồ chỉ được bắt sống chứ không được đánh chết. Lê Văn Khôi đến trước vọng đài xin tha tội vì không biết, xin được bắt sống Hồ khác để chuộc tội. Tả quân đồng ý ra lệnh thả Hồ ra, bên ngoài trống thúc vang trời. Cuộc tỷ thí lần này thật là gay go Lê V. Khôi đá trúng hàm dưới của Hồ. Hồ nằm bất tỉnh ông trói hồ và đặt dưới vòng đài làm lễ xin chuộc tội. Sứ thần Xiêm la thấy vậy khen không dứt lời. Tả Quân ung dung nói: Bọn tiểu tốt dưới trướng tôi đều như vậy cá, có chi đáng cho đại nhân khen. Đây là hình thức phô trương nhân tài về võ nghệ cao cường của người Việt Nam, dẫn mặt quân Xiêm đùng sang quấy phá nước ta. Theo truyền thuyết Trần Quang Diệu 1760 - †1802) là người rất giỏi võ cũng như Bùi Thị Xuân 1752- † 802) từng đấu với cọp, trai tài gái sắc gặp nhau nên duyên vợ chồng, đều theo giúp nhà Tây Sơn,(chữ Nôm 茹西山) từ năm (1778-1802) cùng trải bao gian lao dưới ngọn cờ khởi nghĩa, là một trong thất hồ tướng của nhà Tây Sơn trong lịch sử Việt Nam. Ông cùng với vợ là nữ tướng Bùi Thị

Xuân là một ngũ phụng thư đã cố sức chiến đấu để bảo vệ vương triều này nhưng không thành công, và cả hai đều bị vua Gia Long xử tử!

Ngày xưa các Vua Chúa còn thích xem Hồ đấu với Voi, ở cố đô Huế còn lại phế tích trường đấu Hồ Quyền xây dựng năm 1830. Trường đấu gồm hai vòng tường thành hình tròn đồng tâm xây bằng gạch vồ, trát vôi vữa. Tường dày 1,1m ở nền và 0,5m ở đỉnh. Đường kính của vòng tường ngoài là 45m, chu vi 140m, cao 4,5m. Vòng tường trong có đường kính 35m, chu vi 110m, cao 6m. Hai vòng tường cách nhau 4m. Từ dưới chân tường có hai cầu thang để đi lên con đường đất. Cầu thang thứ nhất có 20 bậc dành cho vua và hoàng gia. Khán đài là một khu đất hình chữ nhật, diện tích 96m² cao 1,5m so với mặt đường đất. Từ trên khán đài nhìn xuống người ta thấy khu lòng chảo của trường đấu. Cầu thang thứ hai có 15 bậc dành cho lính và dân xem. Khoảng giữa hai cầu thang là một lối vào rộng 1,9m, cao 3,9m dành cho voi vào trường đấu. Đối diện với khán đài dành cho vua, ở phía bên kia của đấu trường là 5 chuồng Hồ và Báo. Phía trên chuồng ở chính giữa có một tấm biển bằng đá chạm hai chữ Hán “Hồ Quyền”, trận đấu cuối cùng giữa Voi và Hồ ở Huế dưới thời vua Thành Thái năm 1904.

Thi ca được truyền tụng trong dân gian về hình ảnh Chúa Tể Sơn Lâm:

- Chớ thấy hùm ngũ vuốt râu, đến khi hùm dậy đầu lâu chẳng còn*
- Vuốt râu hùm - xia răng cọp: làm các việc nguy hiểm*
- Rừng già lắm voi, rừng còi lắm hổ - kinh nghiệm của thợ săn*
- Hùm chết để da, người chết để tiếng - nói lên ích lợi của loài hổ và con người ngay cả sau khi chết*
- Hổ đội lột thầy tu, ám chỉ kẻ giả đạo đức, thành phần lợi dụng tôn giáo để được vinh thân.*
- Trời sanh hùm chẳng có vây*
Hùm mà có cánh hùm bay lên trời
- Điều hổ ly sơn dụ cọp ra khỏi núi, một sách lược để đối thủ yếu đi*
- Hổ ngọa phùng nhân thực, nhân thực cùng khởi đạo tâm/con cọp đói gặp người bắt ăn, cũng như người nghèo khổ sinh ra lòng trộm cắp?*
- Nam thực như hổ, nữ thực như miêu/ đàn ông ăn nhiều đàn bà ăn ít.*

- Hùm mát hươu hơn mèo mát thịt/ giống như trèo cao té nặng.*
- Đuối hùm ra cửa trước rước sói cửa sau! chống kẻ ác này nhưng rước kẻ ác khác vào.*
- Hổ phụ sinh hổ tử/ hổ cha sinh ra hổ con.*

Trong truyện Kiều của thi hào Nguyễn Du đã chỉ cái uy của con Hồ (hùm)

Hùm thiêng khi đã sa cơ cũng hèn.
Miếng hùm nọc rắn ở đâu chốn này
Râu hùm, hàm én mày ngài

Giai thoại về câu đối, ngày xuân khách viếng Chùa (ông Hoàng Phan Thái?) bị nhà sư ra câu đối, ông đã đối lại rất chỉnh:

Cái là tượng, tượng là voi, voi châu của cái

Tu là hổ, hổ là cọp, cọp bắt thầy Tu

Nữ sĩ Hồ Xuân Hương với Phạm đình Hồ tức Chiêu Hồ ngày nọ đến chơi, chỉ có một mình Xuân Hương ông muốn giở trò suông sã bị Xuân Hương mắng vồn:

*Anh đồ tỉnh, anh đồ say
Sao anh gheo nguyệt giữa ban ngày
Này này chị bảo cho mà biết
Chốn ấy hang hùm chớ mó tay*

Hùm là Hồ tức tên Chiêu Hồ cũng không thua họa lại

*Này ông tỉnh, này ông say
Nay ông gheo nguyệt giữa ban ngày
Hang hùm ví bằng không ai mó,
Sao có hùm con bỗng chốc tay?*

Trong Việt Nam Thi Nhân Tiên Chiến bài *Nhớ rừng của* Thế Lữ diễn tả tâm hồn thi nhân rất phóng khoáng, hoà vào thiên nhiên với những tiếng thở than trong khoảng không vắng lặng! bài này cũng là nỗi lòng của những Sĩ quan, Công chức miền Nam sau biến cố đổi đời 1975, hàng loạt người bị nhà cầm quyền CS tập trung vào các trại cải tạo mất tất cả tự do:

*Gậm một khối căm hờn trong cũi sắt,
Ta nằm dài, trông ngày tháng dần qua.
Khinh lũ người kia ngạo mạn, ngẩn ngơ
Giương mắt bé riều oai linh rừng thẳm
Nay sa cơ, bị nhục nhằn tù hãm....*

.....
*Ta sống mãi trong tình thương nỗi nhớ,
Thuở tung hoành, hống hách những ngày xưa.
Nhớ cõi sơn lâm, bóng cả, cây già
Tiếng gió gào ngàn, với giọng nguồn hét núi,*

.....
Hồ sống trên rừng cao, trong sở thú, nhưng hình ảnh Hồ quen thuộc, gần gũi trong sinh hoạt con người. Ngân hàng Quốc Gia Việt Nam phát hành ngày 25.8.1972 loại 500 Đồng màu vàng cam đen, mặt trước là Dinh Độc Lập mặt sau là con Hồ. Biệt Động Quân mũ nâu với phù hiệu đầu cọp trên ngôi sao 5 cánh màu trắng. Biệt Cách Dù mũ xanh phù hiệu con cọp vàng nhảy qua chiếc dù trắng, Thủy quân lục chiến là cọp biển. Trong quân đội có chuồng Cọp để nhốt phạt quân nhân vi phạm kỷ luật. Bọn thực dân Pháp gọi ông Hoàng Hoa Thám là con Hùm Yên Thế. Trong các đền, miếu thường thờ tranh Ngũ Hồ: Hoàng hổ, Hắc hổ, Bạch hổ, Xích hổ, Thanh hổ. Ngoài ra có bia hay tranh điêu khắc hình, tượng cọp thật oai. Trong các phái Võ lâm có các bài Quyền về hồ: Mãnh Hồ quyền, Xà Hồ Hạc quyền, Long Hồ quyền, Phục Hồ quyền, Hồ quyền dưỡng sinh khí công....

Hổ khẩu là tên huyết đạo nằm giữa ngón cái và ngón trỏ huyết này rất quan trọng trong ngành châm cứu. Ngoài ra còn rất nhiều từ về hổ: Hổ cứ, Hổ lĩnh, Hổ môn, Hổ bộ, Hổ mang, Hổ then, Hổ mặt, Hổ tướng, Hổ giấy...Tết có môn chơi Bầu, Cua, Cá, Cọp. Cười mỉm chi cọp, đọc sách cọp, xem hát cọp, Chùa cọp Watpa Luang bua nổi tiếng ở Thái Lan đã có công thuần hoá 50 con cọp sống trong vườn Chùa hiền như những con chó, tiền nuôi đàn cọp này nhờ du khách (hàng ngày mỗi con ăn hơn 6 kilo thịt). Nuôi cọp cũng không tránh được “sinh nghề tử nghiệp” như đoàn xiếc nổi tiếng của Sigfried and Roy ở Las Vegas, ngày 03.10.2003 ông Roy Horn điều khiển cọp trình diễn, bỗng dung con cọp trắng hàng ngày được ông huấn luyện tấn công ông ngay trên sân khấu. Ông bị trọng thương dù được chữa trị, nhưng ông trở thành phế nhân, đoàn xiếc 30 năm hoạt động phải ngưng! Theo kinh nghiệm của những người huấn luyện hổ không được dùng dầu thơm khác, chỉ có mùi của hổ quen hơi khi tiếp xúc với nó.

Thế vận hội năm 1988 ở Seoul dùng biểu tượng con cọp, hãng dầu cù là Tiger Balm Singapore với hình cọp đang chạy. Năm 1945 hãng bia BGI có „Bière Larue” ở Việt Nam sản xuất bia nhãn hiệu đầu Cọp màu vàng, chai cao (0.66 lit). Singapore năm 1932 có hãng bia con cọp Tiger Beer. Truyện tranh Calvin and Hobbes của Bill Watterson. Tác giả A A. Milne trong truyện Winnie the Pooh diễn tả hổ luôn đem lại may mắn... tiểu thuyết Life of Pi/ cuộc đời của Pi viết về cậu bé sống sót trên Thái bình dương với con Hổ Bengal. Tuy nhiên con Hổ Shere Khan trong tác phẩm The Jungle Books là con vật nguy hiểm nhất của Mowgli. Tác phẩm cọp trắng của Aravind Adiga. Chuyện Không Tử trả lời Tử Lộ “nắm đuôi cọp mà giết” hay chuyện “Cọp Mặc Tử” là những triết lý rất hay nói về thể thái nhân tình. Trong dân gian còn khá nhiều truyền thuyết về Cọp như: Cọp mẹ chữa trị cho cọp con bằng lá đa (sự tích chú Cuội bay lên trời) Cọp 3 chân, Cọp một mắt, tại sao Cọp vẫn, Cọp mắc bẫy không ai thêm cứu, Cáo mượn oai hùm, thác hang Cọp có nhiều huyền bí ở Đà Lạt hay còn có tên là thác Đa Sar. Ngày nay ở Hà Nội đất hẹp người đông nên có khu phố chuồng Cọp..... Bia Tiger có logo là một con hổ đã trở thành loại bia đầu tiên của Singapore được ủ tại chính đảo quốc này, được tung ra thị trường vào năm 1932 và là thương hiệu độc quyền hàng đầu của Nhà máy bia Châu Á Thái Bình Dương, được bán tại hơn 60 quốc gia trên toàn thế giới bao gồm Mỹ, Canada, Úc, New Zealand và nhiều nước khác ở Trung Đông, châu Âu, châu Á và Mỹ Latinh.

Thảo dược mang tên Hổ

* Hổ Cao hay Hy Thiêm tên khoa học Siegesbeckia orientalis L. họ cúc có nơi người ta gọi là cỏ của trời, hái lúc cây chưa ra hoa, phơi khô dùng để chữa chân tay tê, lưng, đầu gối đau vì bệnh phong thấp.

*Hổ Kế hay Ô Rô còn gọi là đại kế tên khoa học Cnicus japonicus Maxim, họ cúc là loại cỏ mọc hoang ở Á Châu, hái cây đang lúc nở hoa, phơi khô. Trong dân gian dùng cây này để chữa chảy máu cam, thổ huyết, phù thận người ta dùng cây tươi giã vắt nước uống hay cây khô sắc nước uống như trà.

* Hổ Trượng Căng còn gọi là củ cốt khí Polygonum Cuspidatum họ rau răm, trong rễ cây này có chất antraglucosid dùng làm thuốc chữa tê thấp do té ngã bị thương.

*Đơn lười Hồ hay lười cạp. *Sauropus rostratus*, họ thêu đầu còn gọi là cây Cam Xưng mọc hoang ở rừng núi, lá rễ hái về sấy chữa dị ứng tiêu chảy.

* Hồ Thiệt còn gọi là lười hồ hay Lô Hội, (lô là đen hội tụ lại nhựa cây cô đặc có màu đen) tên khoa học *Aloe Vera* họ hành tỏi, loại cây thông dụng chế biến trong ngành mỹ phẩm, làm kem thoa da, dầu gội đầu... người ta cắt lá lấy nhựa, tinh dầu, nhựa, chất Aloin. Đây là vị thuốc dùng trong Đông và Tây Y, giúp tiêu hoá kích thích niêm mạc ruột.....

* Hoa Hồ Ngươi là Hoa Trinh Nữ, còn gọi là Hoa Mắc Cờ, nấu lấy nước uống theo Nam Y trị bệnh cao máu?

* Hồ phách được gọi là huyết phách, minh phách, hồng tùng chi, tên khoa học là *succinum*, là nhựa của các loài cây lá kim đã hóa thạch,

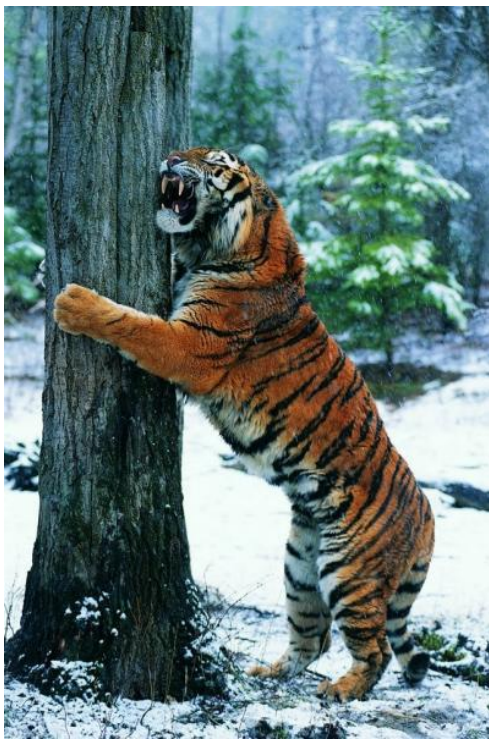
* Thạch anh mắt cạp (Tiger's Eye) người ta sử dụng như đá phong thủy và làm trang sức

* Hoa móng cạp tên khoa học *strongylondonmacrobotry*. L, còn gọi là hoa cầm thạch (Jade Vine)

* Ngũ Hành Sơn Đà Nẵng có loại cây hạt tròn (tigridies) là Hồ vĩ thảo còn gọi là cây đuôi cạp Những động vật có tên Hồ đều nguy hiểm như: các loại rắn hồ, muỗi hồ Á Châu, kỳ nhông hồ, nhện hùm, cá mập da hồ, nhái cạp....

Ngoài ra xương hổ dùng nấu Cao hổ cốt tên khoa học *Panthera tigris* L, dùng toàn bộ xương con Hồ, không thể thiếu miếng xương nào. Do đó phải có người biết xem và chọn lọc xương. Xương hổ quý nhất là xương tay (hổ hình cốt) rồi xương chân, xương đầu, xương sống liền với xương đuôi (không thể thiếu những xương này được). Xương tay hơi vắn ở khuỷu, có một lỗ 'thông thiên'; đặc điểm này dùng phân biệt xương hổ, xương beo với các xương khác: răng hàm có hình chữ 'tam sơn'. Hồ chết trong rừng lâu ngày xương trắng bột, nếu ngâm nước lâu thì bị ải, hổ săn bắn được thì xương dính liền nhau, trắng ngà, để hơi vàng. Xương hổ tốt nhất nặng 10 - 15kg. Nếu có đủ 5 bộ xương cùng nấu thì tốt nhất. Một kg xương đã chế nấu được độ 230g cao mềm, cho nên nấu Cao hổ cốt người ta thường nấu lẫn với xương Sơn dương (tỷ lệ 1/5). Nếu được "ngũ dương nhị hổ" thì càng có lực mạnh. Xương sơn dương nấu với xương Hồ cũng phải làm sạch như gạc (sạch tuỷ, gân, thịt theo kinh nghiệm của Đông y sĩ thầy Ba Quế Sơn ở Bấy hiện cho biết). Ngày nay xương cạp hiếm nhiều người nấu cao hổ cốt giả để trục lợi. Giá cao hổ rao bán trên thị trường khoảng 1000 USD/lạng.

Ngành Y học Tây phương chưa khám phá ra các chất bổ dưỡng trong Cao hổ cốt, họ chưa

dùng các loại dược phẩm ngâm rượu hổ cốt như ở bên Tàu hay Việt Nam nhưng tuổi thọ họ rất cao. Chúng ta cần phải xét lại quan niệm của người Tàu ăn, uống để cường dương bổ thận ngay cả ăn thai nhi? điều này không thể nào chấp nhận. Nhu cầu sử dụng cao hổ và các sản phẩm từ hổ vẫn tồn tại ở một số nước châu Á như Việt Nam đã đẩy loài thú này vào nguy cơ tuyệt chủng.

Các quốc gia Á Châu ăn Tết Nhâm Dần

Mỗi quốc gia có một phong tục riêng về quan niệm 12 con Giáp. Đại Hàn, Nhật, Hoa họ gọi là: Chuột – Bò - Cọp - Thỏ - Ròng - Rắn - Ngựa - Cừu - Khỉ - Gà – Chó - Heo. Người Việt thì chọn con đứng thứ 4 là Mèo là và thứ 8 là Dê. Đón Tết giống nhau về ngày Âm lịch, nhưng Nhật là quốc gia chọn Tết Dương lịch¹ theo các nước Tây Phương từ khi cuộc Duy Tân Minh Trị do Thiên Hoàng Meijig 6 năm 1873. Người Nhật chuẩn bị năm mới từ ngày 31.12 có tên gọi là Omisoka và đón mừng năm mới Oshogatsu, vui chơi 3 ngày Tết theo phong tục truyền thống của Nhật. Vào đêm giao thừa các chùa sẽ đánh 108 hồi chuông với ý nghĩa xua đuổi 108 con quỷ sứ. Tiếng chuông cũng là âm thanh được coi là bậc nhất trong năm âm thanh của Phật pháp. Lời chúc mừng năm mới mọi người quây quần bên nhau thưởng thức rượu sake và các món ăn truyền thống vào dịp Oshogatsu.

Thái, Lào, Campuchia ăn Tết theo Phật lịch năm mới bắt đầu bằng ngày Đản sinh của Đức Phật 15/4 và ngày lễ chính thức được mở đầu bằng lễ tắm Phật từ 13 đến 15 tháng 4. Ngày xuân với lễ hội té (tạt) nước người ta tin nước sẽ giúp gạt rửa đi điều xấu xa, bệnh tật và cầu chúc năm mới sống lâu, sạch sẽ và mạnh khỏe, để cầu may, bình yên cho cả năm, người dân sẽ té nước lên nhau bằng cách xô... người được té nhiều nước càng may mắn. Tuy nhiên mỗi nước có nghi thức lễ hội và sinh hoạt khác nhau: Thái Lan ăn tết gọi là Songkran. Sau lễ tắm Phật trên chùa, bắt đầu mừng năm mới bằng lễ té nước. Các món ăn đặc trưng của Thái: cà ri xanh nấu với gà (gaeng kiao wan gai), canh chua tôm (tom yam), bánh gạo thịt gà và tôm, xôi ngọt sầu riêng... Tết Campuchia gọi là Chol Chnam Thmay (Chôl Chnăm Thmây). Ngày tết gia đình quây quần bên nhau, cùng thưởng thức món cà ri. Lào tết gọi là Bunpimay, món ăn Tết là Lạp được làm bằng thịt gà hay thịt bò, trâu tươi băm nhuyễn với rau bạc hà xắt nhỏ và nước cốt chanh, không dùng đường, vị chua cay. Người ta thường dùng Lạp chung với các loại rau như húng lủi, ngò gai ăn với xôi nóng...trong những ngày tết thường có lệ phóng sanh.

Người Philippines ăn Tết theo Dương lịch là dịp để những người trong gia đình suy ngẫm về những chuyện diễn ra trong năm qua, và cùng hướng về tương lai với những hy vọng tươi sáng. Đối với người Philippines ngày tết biểu tượng cho sự thay đổi, hy vọng, cơ hội sửa sai và làm những điều tốt đẹp. Giao thừa bàn tiệc “Media Noche” để cả gia đình cùng thưởng thức vào đúng nửa đêm. Bàn tiệc thường có trái cây xếp theo hình vòng tròn, biểu thị những đồng tiền xu, với ước vọng đem lại may mắn về tài chính cho gia đình.

Dân tộc Indonesia và Malaysia là quốc gia, ảnh hưởng Hồi giáo có nhiều tôn giáo và sắc tộc, do đó cách chào đón tết cũng rất đa dạng và khác biệt. Đó là tết của người Hồi giáo (Tahun Baru Hijriah), tết của người Hindu tại đảo Bali (Tahun Baru Saka) và tết cổ truyền theo kiểu Trung Hoa (Tahun Baru Imlek) hay còn được gọi là Imlek, chính thức được công nhận là ngày lễ quốc gia tại Indonesia.

Tuổi Dần tốt xấu

Người tuổi Dần thường có nét uy quyền tính can đảm, thích mạo hiểm. Họ có tính tập trung cao, luôn đem hết cả sức lực, tinh thần để làm việc. Đời sống tình cảm của họ rất phong phú, nên khi còn trẻ họ có lối sống khá lập dị, ham bay nhảy, du lịch đó đây. Theo tử vi thì có nhiều chuyện để bàn luận về tuổi này hợp với tuổi kia, chúng tôi không tin tử vi nên không lạm bàn ở đây. Nếu ai thích có thể truy cập phần tài liệu dưới.

Đời sống con người thăng hoa tốt đẹp cần giàu lòng vị tha chia sẻ buồn vui với đời, tính tốt con người rất hiếm trái lại thói hư tật xấu khá nhiều, những kiêu căng, oán giận tham tiền, háo danh, háo sắc... là những tật xấu đưa con người đến bại hoại thanh danh... như tục ngữ có câu “*cọp chết để da người ta chết để tiếng* “. Chúa Tể Sơn Lâm lên ngôi, nhưng con người thông minh là con của Thượng Đế, là Chúa của muôn loài, chúng ta phải bảo vệ thiên nhiên, để thú rừng còn nơi để sinh sống. Kính chúc gia đình quý độc giả mùa Xuân An Bình và nhiều Ân Phúc. Xin đốt nén nhang tưởng niệm những người đã ra đi mãi mãi vì dịch bệnh Covid 19.

Tài liệu tham khảo:

Tiger im Natur Lexikon và Wikipedia, hình trên Internet
<https://xemboituvi.vn/tu-vi-tuoi-dan-nam-nham-dan-2022>

¹ Lịch Julius do hoàng đế Julius Caesar đưa ra vào năm 45 trước Công nguyên. Lịch Julius chia thành 12 tháng với 365 ngày, cứ 4 năm thì thêm một ngày vào cuối tháng 2 tạo thành năm nhuận. Vì vậy theo lịch Julius thì một năm có 365,25 ngày. Nhưng độ dài của năm mặt trời là 365,242216 ngày cho nên lịch Julius dài hơn khoảng 0,0078 ngày trong một năm, tức là khoảng 11 phút 14 giây. Để bù vào sự khác biệt này thì cứ 400 năm ta sẽ bỏ bớt đi 3 ngày năm nhuận. Cho đến năm 1582, thì sự sai biệt đã lên đến 10 ngày. Giáo Hoàng Gregory XIII quyết định bỏ 10 ngày trong tháng 10 năm đó để cho lịch và mùa màng tương ứng trở lại. Sau ngày 4 tháng 10 năm 1582 là ngày 15 tháng 10. Và để tránh sai biệt, lịch lấy năm nhuận là năm có số thứ tự chia chẵn cho 4 (như năm 1964, 1980, 2004, ...) và các năm tận cùng bằng 00 phải chia chẵn cho 400 mới là năm nhuận (năm 2000 chia chẵn cho 4 và 400 nên là năm nhuận, những năm 1700, 1800 và 1900 chia chẵn cho 4 nhưng không chia chẵn cho 400 nên không phải là năm nhuận, ...). Lịch đã sửa mang tên lịch Gregory và được áp dụng cho đến bây giờ. Dương lịch là loại lịch mà ngày tháng của nó chỉ ra vị trí của Trái Đất trong chuyển động của nó xung quanh Mặt Trời. Trong ngôn ngữ giao tiếp thông thường của người Việt nói tới lịch Gregory mặc dù trên thực tế có nhiều loại lịch khác có cách thức tính toán ngày tháng như đã nói trên.